

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Konventionen om skydd för kulturregdom i händelse av väpnad konflikt

1993-94

nr. 12

RP nr 7

SAMMANFATTNING

Republikens presidents förslag

Republikens president inbegär lagtingets samtycke till lagen om godkännande av vissa bestämmelser i protokollet om skydd för kulturregdom i händelse av väpnad konflikt och om tillämpningen av protokollet. Protokollet är ingånget i Haag 1954 och ansluter sig till den samma år ingångna konventionen om skydd för kulturregdom i händelse av väpnad konflikt. Konventionen innehåller olika bestämmelser för att skydda sådan kulturregdom (såväl lös som fast) som är av betydelse för kulturarvet i händelse av krig eller annan konflikt. Konventionen innehåller dels bestämmelser som gäller i fredstid och dels bestämmelser som tillämpas i händelse av konflikter. Avsikten är att de fördragsslutande parterna skall avhålla sig från att använda kulturregdom för ändamål som vid väpnade konflikter kunde utsätta den för förstörelse. Parterna skall redan under fredstid vidta åtgärder som är nödvändiga för att skydda sådan kulturregdom.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker att lagtinget ger det begärda samtycket.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Utskottet finner det väsentligt att man såväl på det nationella som det internationella planet erkänner principen om skyldighet att skydda kulturregdom. Ju fler länder som biträder konventionen, desto större möjligheter bör finnas för att öka skyddet för kulturarvet. Genom den aktuella konventionen och det till den anslutna protokollet åläggs de parter som biträder konventionen att respektera kulturregdom i händelse av väpnade konflikter men också att på det nationella planet i fredstid vidta olika åtgärder för att ställa kulturregdom under ett särskilt skydd, att inventera sådan egendom och att utmärka den.

Också på Åland finns enligt vad utskottet kunnat konstatera sådan kulturregdom som kan anses omfattas av konventionens bestämmelser. Exempel på detta är vissa fornminnen av unikt värde, de medeltida åländska kyrkorna, Kastelholms slott samt olika värdefulla anläggningar och samlingar. Eftersom lagstiftningsbehörigheten rörande exempelvis fornminnen, skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och föremål samt arkiv- och museiväsendet ankommer på landskapet, är det också

landskapsmyndigheternas uppgift att, om riksdagen med lagtingets samtycke biträder konventionen, i första hand inventera sådan kulturregdom på Åland som bör underställas ett särskilt skydd enligt konventionen. Dessa skyddsobjekt skall sedan genom riksmyndigheternas förmedling anmälas till UNESCO. Utskottet vill därför betona betydelsen av att landskapsstyrelsen följer upp konventionen med nödvändiga åtgärder.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 14 mars 1994 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört antikvarien Elisabeth Palamarz.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback, ledamöterna Christer Jansson och Sirén samt ersättaren Sjöstrand.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget ger sitt bifall till att lagen träder i kraft i landskapet Åland, under förutsättning att riksdagen antar lagen i oförändrad form.

Mariehamn den 22 mars 1994

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson